Meniere

Kevad 2018

27

Tinnitus, kuulmislangus, pearinglus

Selles ajakirjas:

Lugejale

Tuli meelde üks ammukuuldud ja mitte eriti vaimukas looke kahest konnast, kes kukkusid koorepurki. Üks neist leppis saatusega, vajus põhja ja uppus. Teine hakkas meeleheitlikult rabelema ja kloppis sellega koore võiks ning pääses.

Mis on selle jutu mõte? Aga see, et tihti on meie saatus meie enda käes, kuid me ei vaevu ennast aitama. Meie seisame ju samasuguse dilemma ees, kas alistuda või võidelda. Selle ajakirja lugejaid vaevab enamasti tinnitus, aga ka Meniere`i haigus. Mõlemad kuuluvad praeguseks parandamatute nähtuste hulka. Kuid ... nendega on siiski võimalik koos elada. See nõuab meilt vaid pealehakkamast. Miks me siis ei tee seda? Miks me oleme mugavad? Küllaltki sageli kuulen küsimust Anna Haava stiilis: „Kas on veel rohtu, mis avitab?" Jah, on. Aga mitte apteegis, vaid meie oma tegutsemises. Maailmas on palju saatusekaaslasi, kes kannatavad samade vaevuste all ja saavad oma eluga hakkama. Kerge see muidugi ei ole, vaid nõuab parajat eneseületust. Aga tulemus on seda väärt.

Küünal kõrvas

Mida kujutab endast kõrvaküünal?

Kõrvaküünlateraapiat (ear candling) tuntakse paljudes riikides. Selle all mõeldakse toimingut, mille puhul kuulmekanali suule asetatakse kitsenev toru ning leegi ja suitsu abil põhjustatakse mitmesuguseid, tihti meditsiinilisi tulemusi. Kuulmekäigu vaigust ja muudest ebapuhtustest puhastamisele lisaks teraapia mõjub ka teisiti. Näiteks Dryer (2003) loetleb ühtekokku 27 eri kasutusvõimalust ja mõju, millest osa on esoteerilised, nagu energia vabanemine ja tšakrate avamine. Sageli väidetakse, et tulemused ulatuvad läbi poorse kuulmekile sisekõrva ja põsekoobastesse ning isegi ajju, kuhu viivad avatud kanalid. Samas teatab üks ameerika küünlavalmistaja, et tema toodetud küünlad on puhtalt meelelahutusliku iseloomuga „for entertainment only" (Dryer 2003).

Kohalikud küünlamüüjad räägivad tavaliselt, et need küünlad on ajaloost tuntud, kui hopi-indiaanlaste iidne kultuuripärand ja kaubamärgiks ongi kasutatud Hopi indiaanihõimu nimetust. Selle kõrval räägitakse aga ka Egiptuse, Hiina, Tiibeti ja isegi Atlantise pärandist.

www.amashaoils.com/earcandles Võib siis oletada, et iidsetes rituaalides oli põleva küünla surumine vastu kuulmekäiku mingi kindel tähendus, kuid ka kõige vanemates säilinud medtsiinilistes käsikirjades ei ole viiteid sellisele teraapiale. Mis aga puutub hopi indiaanlaste algupärasse, siis nende nüüdsed järeltulijad ei ole kunagi kuulnud sellisest. Hopide hõimunõukogu esimees Wayne Taylor Jr. Teatas 1995. aastal, et hopi hõim ei ole kunagi kasutanud kõrvaküünlaid mingisuguste rituaalide läbiviimiseks.

Kuidas kõrvaküünlaid kasutatakse?

Kõrvas esinev vaik on ihunäärmete poolt eritatav sitke aine, mis muuhulgas seob kõõma, tolmuterasid ja muud kõrvas esinevaid ebapuhtusi ning viib selle kõvenedes piki kuulmekäiku välja. Mõnikord eritub vaiku nii ohtralt, et seda koguneb kuulmekäiku sulgedes selle osaliselt või tiheda korgina kuulmekile ette kogunedes täielikult, mille

tulemusena kuulmisvõime langeb. Tihti üritavad inimesed ise puhastada oma kõrvu sinna kogunenud vaigust, kasutades selleks kõikvõimalikke kättesaadavaid vahendeid, millest kõige kahjutumad on vatitikud. Kõrvaarstid hoiatavd sellise tegevuse eest, mis võib põhjustada tõsiseid vigastusi. Selline tegevus tuleb kindlasti jätta asjatundlike spetsialistide hooleks, kes kasutavad selleks õigeid vahendeid.

Meil tuntud kõrvaküünla teraapias kasutatakse tavaliselt paarikümne sentimeetri pikkust ja umbes poolteise sentimeetri läbimõõduga küünalt, mis on valmistatud kangast ja immutatud sulatatud vahaga ning mida põletatakse tavalise küünla kombel küljeli lamava „patsiendi" kuulmekäigu suule surutuna. Mõnikord kasutatakse ka riidest kraetaolist katet, mis asetatakse ümber küünla, et hoida ära sulanud vaha tilkumist. Küünla valmistamiseks kasutatakse orgaanilise vaha (mesilasvaha, parafiini) lisaks erilisi taimeekstrakte või ka eeterlikke õlisid

http://www.biosun.com/suomi/ohrkerzen.cfm

Kõrvaküünlateraapia omadustest ja toimest räägivad küünlamüüjad ja „terapeudid" mitmes erinevas variandis. Teraapia olulisemaks osaks peetakse üldiselt vaigu eemaldamist kõrvast. Toimeks peetakse tihedalt kuulmekäigu suule surutud põleva küünla poolt tekitatavat alarõhku, mille imemisjõud tekitab kuulmekäigus alarõhu, mis tõmbab vaigu õõnsasse küünlasse. Imemisvõime lisaks kinnitatakse, et küünal tekitab põledes aurusid, mis sisaldavad küünlavahast põlemise ajal vabanevaid taimekomponente. Niihästi imemisel, küünlasuitsul ja aurudel väidetakse olevat tervistavaid omadusi, mis läbivad poorseks nimetatud kuulmekile kaudu keskkõrva ja sealt edasi sisekõrva (mõjutab tinnitust) ja mujale pea sisemusse, leevendades põsekoopa põletikku jne. Muudest tulemustest mainitakse lümfisüsteemi aktiviseerumist, immunnoloogiasüsteemi tugevdamist, reflukside vähendamist ja energiapunktide stimuleerimist. Ka küünla poolt tekitatud soojusel öeldakse olevat positiivseid omadusi.

Üldjoones soovitatakse kasutada küünlateraapiat mõlemas kõrvas ja korduvalt. Näiteks soovitatakse tinnituse puhul vähemalt 20 teraapiakorda. (L.Jäntti, 2001). Kogenud „patsient" võib viia teraapiaseansi iseseisvalt kodustes tingimustes. Küünlateraapia öeldakse sobivat isegi väikelastele nende kõrvapõletiku raviks. Müügi ongi spetsiaalseid alla 3-aastastele mõeldud kõrvaküünlaid.

www.topi-feelgood.fi/Canada-korvakynttila.htm

Teraapia vastunäidustuseks peetakse ägedaid kõrvapõletikke, perforatsiooni kuulmekiles ja läbi kuulmekile paigutatud šunti.

Kui allesjäänud torujas küünlaosa lõigatakse peale teraapiat pooleks, on selle seintel näha immutatud kangast valgunud sulanud pruunikaid vahatilku. Neid esitletakse patsiendile, nagu tõendit, et küünal on vedanud enda sisse tõepoolest kõrvavaiku ja muid ebapuhtusi.

Kõrvaküünlad Soomes

Kõrvaküünlateraapiat sooritavad niihästi kursused läbinud „terapeudid”, kui ka iseõppinud inimesed. Pakutud koolitus ei kuulu sugugi tervishoiu koolituse hulka. Paari päeva pikkuseid kursusi korraldavad ilmselt küünalde turustajad ise

www.topi-feelgood.fi/Koulutus.htm

Andmed Soomes koolitatavate „terapeutide” arvu kohta on vasturääkivad. Ühe allika kohaselt on neid üle 600, teine räägib 500-st, kes on registreeritud. Pole küll teada, millist registreerimist sellega silmas peetakse.

„Küünlaterapeut” L.Jäntti kirjutab Tinnitus lehes 4/2000, et kõrvaküünal tuli Soome 1920. aastate sees, kui Põhja-Soome Muhosele saabus Põhja-Ameerika indiaanlaste hulgas elanud ja seal küünlaterapeudiks saanud naine. Rahvastikuregistris ei ole siiski andmeid ühegi sellise naise kohta.

Kõrvaküünlateraapia omadustest ja tähendusest

Paljastame järgnevalt mõningaid kõrvaküünlaga seoses olevaid väiteid toetudes meditsiinile.

Välimisest kuulmekäigust ei ole avatud ühendusteid põsekoobastesse ega ka mujale pea sisemusse.

Kuulmekäigu ja keskkõrva vahel on kuulmekile, mis ei ole poorne ega lase läbi õhku. Keskkõrv on Eustachi tõri kaudu ühenduses neeluga ja sealt edasi suu- ja ninaõõnsuse kaudu välisilmaga. Põsekoopad avanevad ninakanalitesse. Ajudeni ulatuvaid kanaleid ei tunta. Väidetud alarõhu mõju ega ka suits ning aurud ei pääse kuulmekilest kaugemale.

Küünla põlemine ei tekita vaakuumi

Teraapia jooksul hoitakse küünalt vastu kuulmekanali ava surutuna nii, et torujas küünal ja kuulmekanal moodustavad alt tihedalt suletud ruumi. Kui katse käigus põletatakse analoogilist torukujulist küünalt, ei ole võimalik märgata mingit alarõhu tekkimist toru sisemuses. Uuringutes on kasutatud tundlikke manomeetreid (Seely et al. 1996 ja Seely ja Langman 1997) või muid vastavaid seadmeid, näiteks väikest õhupalli (Laine ja Näntö 2001)

Kui kuulmekäigu suul hoitav põlev küünal tekitaks tõesti sellise vaakuumi, mis oleks võimeline tõmbama oma sisse tahenenud kõrvavaiku mitme sentimeetri kauguselt, siis peaks selle tagajärjel olema vigastatud mitte ainult kuulmekäigu sisepind, vaid ka kuulmekile.

Küünlateraapia korral jääb vaik paigale kuulmekäiku

Seely koos kolleegidega uurisid 1996. aastal küünlateraapia mõju nelja isiku peal, kellel kahel oli vaiku kõrvas. Katsealustega viidi läbi täielik „teraapia” mõlemas kõrvas. Enne seda pildistati kõigi kõrvade sisemust otoendoskoopi kasutades. Sama korrati peale kõrvade käsitlemist. Küünal ei eemaldanud ega isegi mitte ei vähendanud vaigu kogust. Piki küünla

sisepinda valgunud aine oli pärit küünlast endast. Kusjuures seda esines niihästi vaiku sisaldavate kõrvade kui ka puhaste kõrvade puhul.

Põleva küünla puhul sellesse kogunevad tilgad ei ole kõrvavaik

Kui küünal põleb, koguneb toru sisepinnale pruunikat ainet, nagu eelpool mainitud. Peale seanssi näidatakse seda tihti patsiendile tõestuseks sellest, tegemist on kõrvavaiguga. Samasugune on tulemus, kui küünalt lastakse põleda ilma, et seda surutakse vastu patsiendi kõrva. Tegemist on lihtsalt sulanud küünlamaterjaliga. Seely koos kolleegidega analüüsisid seda ainet gaasikromatograafiga ega leidnud selles jälgegi kõrvavaigust. Selle asemel sisaldas see sama ainet, millest koosnes küünal. Ka Kaushall (2000) jõudis samale tulemusele.

Küünlateraapia võib tekitada põletushaavu

Selle teraapiaga liitub ilmseid terviseriske, millest kõige tõsisemad võivad olla sulanud vaha poolt kõrvas tekitatud põletushaavad. Seely koos kolleegidega viisid läbi 1996. aastal küsitluse kõrvaarstide hulgas. Küsitleti kokku 122 kõrvaarsti. Neist 14 olid kokku puutunud juhtudega, kui küünlateraapia oli põhjustanud väliskõrva ja kuulmekäigu põletushaavu 14 korral ja 7 patsiendil oli sulanud küünlavaha katnud kuulmekile. Ühel juhul oli tekitatud tõsiseid vigastusi kuulmekilele. Tulemuseks oli viiel juhul ajutine kuulmislangus.

Levik, järelvalve ja ametnikud

Kõrvaküünalde laia levikut kuvab hästi selle esinemine internetis. Google otsingu „ear candling” saadakse ligi 7000 vastet. Proovisin eestikeelsete lehtedega ja sain „kõrvaküünla” vasteks kümneid tulemusi. Neid valmistatakse ka Eestis ja nende kohta öeldakse: *„Taimsed kõrvaküünlad on käsitsi valmistatud traditsioonilise rahvameditsiini vahendid, mis on mõeldud kõrva-, nina- ja kurguhaiguste leevendamiseks ning ennetamiseks kodustes tingimustes. Sobivad kasutamiseks ka krooniliste haiguste korral.*

Näidustused: Põletikulised kõrva-, nina- ja kurguhaigused (äge ja krooniline riniit, otiit, tonsilliit ja farüngiit); nina kõrvalkoobaste põletikulised protsessid (põskkoopapõletik, frontiit); vaigutropid kõrvades; kohin kõrvades, kuulmise halvenemine, suurenenud müratundlikkus; pearinglus, peavalud, migreen; unehäired; närvilisus, ärrituvus, stress.”
https://www.apotheka.ee/korvakuunlad-taimsed-n2-kaigert-mm0093543
Kõrvaküünalde ja küünlateraapia puhul kasutatakse tavaliselt meditsiinilisi väiteid, mille põhjal küünlaid tuleks pidada mingisuguseks ravivahendiks. Ravimite heakskiitmine ja järelvalve kuulub Tervishoiuministeeriumi pädevusse. Küünlaid ei kontrollita, nende tegijaid samuti mitte ja nagu teada, pole nende jaoks mingit ametlikku luba väljastatud. Nende valmistamiseks, pakendamiseks, säilitamiseks ei ole olemas mingeid ametlikke juhendeid. Eriti küsitav on nende kasutamine lastel.

Ametnikud on võtnud terava tähelepanu alla nende valmistamise ja maaletoomise USA-s ja Kanadas. Neist viimases on küünalde maaletoomine ja müümine keelatud, kuna neile ei ole antud vajalikke litsentse. Ka USA-s on küünlad klassifitseeritud meditsiinitooteks, mis

vajavad turustamiseks ametlikku luba, mida neile kunagi ei ole antud. Küünlaid on korjatud müügilt, kuid neid on sellest hoolimata võimalik tellida loodustoodete kauplustest ja internetist. Eestis ei ole küünalde müügi kontrollimisega keegi tegelenud.

Kokkuvõtteks

Selles artiklis oleme rääkinud kõrvaküünaldega seotud valearusaamadest ja terviseriskidest. Normaalselt liigub kuivanud kõrvavaik piki kuulmekanalit väljapoole ja toob endaga kaasa kõrva kogunenud kõõma-, tolmu- ja muid osakesi. Liigse vaigu tekkimise puhul puhastab kõrva selleks spetsialiseerunud arst või mõni muu meditsiinitöötaja kasutades vastavaid vahendeid. Kõrvaküünalde turustamine moodustab omaette äriettevõtte. Saadaval on paljude tootjate toodangut. „Terapeute” koolitatakse peamiselt küünlavalmistajate poolt ja nende reklaam on vastutustundetu. Tervishoiuametnikud on järjest rohkem puutunud kokku ebaseadusliku tervisetoote reklaamiga. Toodet on müügilt eemaldatud, kuid kahjuks ei ole võimalust keelustada kogu sellealast tegevust, sest internetikaubandus ei allu järelvalvele. Jääb üle vaid arendada inimeste enda arusaamist sellise „teraapia” otstarbetusest ja isegi kahjulikkusest.

Kas mul on Meniere`i haigus?

Mitte harvad ei ole olukorrad, kui inimene on lugenud mõnest senitundmatust haigusest ja avastanud endal selle tundemärke. Teame ju kõik Juhan Smuuli surematut „Polkovniku Leske", kes omale haiguseid välja mõtles. Selle puhul oli muidugi tegemist komöödiaga, aga kas tegelikus elus ei ole samamoodi?

Meniere`i haigus on diagnoosimiseks üsna keeruline. Paljudel juhtudel jääb see diagnoosimata, kuid esineb ka juhtumeid, kui see pannakse liiga kergekäeliselt. Näiteks oletas professor Ilmari Pyykkö, et umbes 10% Soome Meniere-liidu liikmetest ei põe tegelikult Meniere`i haigust. Võib oletada, et ligilähedane protsent kehtib ka teistes riikides, eriti veel seal, kus puuduvad võimekad, Meniere`i haigusele spetsialiseerunud arstid. Meniere`i haiguse üks iseloomulikumaid tundemärke on äge pearinglus. Aga sama võib tekkida ka mitme teise haiguse puhul. Vaid see, kes on ise elanud üle pearinglushoogu, mis on esile kutsutud Meniere`i haiguse poolt, ei aja seda segi mõne teistsuguse pearinglusega. Sama lugu on tinnitusega. Ka seda võib esineda iseseisvalt ilma Meniere`i haiguseta. Kuidas siis teha vahet, millal inimesel on Meniere`i haigus, millal mitte? Eelkõige – ärge püüdke endale ise diagnoosi panna. See maksab, muide, ka kõigi teiste haiguste puhul. Kuigi Meniere`i haigus ei ole isegi kõikidele meedikutele tuttav, on Eestis siiski võimalik saada kinnitatud diagnoos vastavate uuringutega. Selleks on vaja saada perearstilt või kõrvaarstilt suunamiskiri. Teiseks – jälgige ennast mõne aja jooksul ja pange kirja kõik, milliseid kõrvalekaldeid te seejuures täheldate. Oletame, et te tunnete pearinglust. Mille puhul need ilmnevad? Kas need on mingi konkreetse tegevuse tagajärg? Kui kaua need kestavad ja kas need vaibuvad ruttu? Kas need jätavad järgi halva enesetunde (väsimuse, nõrkuse)? Teil on tinnitus. Mille tulemusel see tekkis? Kas see on pidev? Kas see vaibub iseenesest? Kas see on põhjustatud mürarikkas keskkonnas viibimisest? Teil on kuulmislangus. Kas see on teile endale märgatav või on teiste jutust arusaamine muutunud halvemaks? Kas teil on puhastatud kuulmekäike? Sellised oleksid lühidalt küsimused, millele te peaksite olema võimelised vastama.

Vaatame nüüd, millised tundemärgid esinevad seoses Meniere`i haigusega.

1. Survetunne kõrvas. Inimene tunneb, nagu oleks kõrvas vatitropp. Ärge mingil juhul proovige ise kõrva puhastama hakata!

2. Äkiline pearinglushoog, mis kestab vähemalt 20 minutit ja on esinenud rohkem, kui üks kord. Iiveldus, mis sellega tavaliselt liitub, ei ole omaette sümptom, vaid normaalne tagajärg.

3. Silmaterade tahtele allumatu liikumine ehk nüstagm. Inimene ei suuda haigushoo kestel kinnitada pilku liikumatule esemele.

4. Tinnitus. Ühes või mõlemas kõrvadest on tekkinud mingi kõrvaline heli, mis ei tulene ühstki välisest heliallikast. See heli võib olla missugune tahes.

5. Kuulmislangus. Tavaliselt tekib see pikema aja jooksul ja selle algust ei pruugi inimene ise märgatagi, vaid tullakse selle peale alles siis, kui ilmneb raskusi kaasvestleja jutust arusaamisega,

Kuid sellegipoolest vajab haiguse diagnoosimine arsti. Tavaliselt pöördutakse selleks kõrvaarsti poole, kuid oluline on leida ka hea neuroloog, kes oleks varem Meniere`i haigusega kokku puutunud.

Järgnev video näitab üsna iseloomulikku haiguspilti, mida põdeja peab üle elama:

https://www.youtube.com/watch?v=UPYqd31hhfE

Nüstagm

https://vimeo.com/71885120

Üks meetoditest, millega kontrollitakse Meniere`i haiguse esinemist, on silmaterade tahtele allumatu liikumine ehk nüstagm. Muide, selle lihtsustatud meetodit kasutatakse ka alkoholitarbimise kontrolliks

Katsealusel palutakse jälgida silmadega näiteks pliiatsit, mida kontrollija tema silmade ees liigutab.

Keerulisema seadmega kontrollitakse patsienti kliinikus, kusjuures meetodid erinevad läbiviimise poolest, kuid põhimõtteliselt on samad.

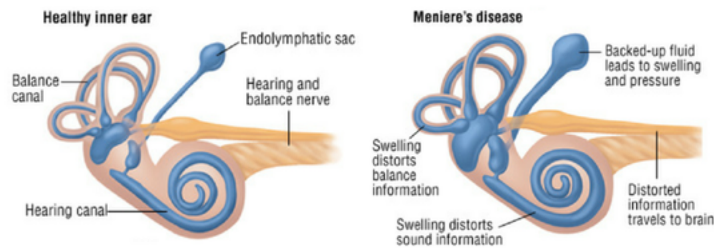
Selle meetodi puhul registreerivad läbipaistmatute prillide sees olevad andurid silmaterade liikumise ja kuvavad selle siis monitorile või vastavale graafikule. Nüstagmi esilekutsumiseks pritsitakse katsealuse kõrvadesse vaheldumisi külma ja sooja vett. See tekitab hetkelise pearingluse, mis toob omakorda kaasa silmaterade tahtele allumatu liikumise. Tervel inimesel seda ei esine. Katse viiakse läbi istudes või lamades ja see kuulub ühe osana Meniere`i haiguse diagnoosimise hulka.

Kompuutertomograafiline uuring

Järgmise vahendina kuulub meedikute arsenali kompuutertomograaf. Missugune see seade välja näeb, teavad paljud. Mitte vähesed on kuulnud selles viibides tema kurdistavat müra. Aga praegu on see ainuke võimalus uurida, mis toimub inimese sisemuses.

Milleks seda siis kasutatakse ja kuidas on sellega võimalik kontrollida Meniere`i haiguse olemasolu? Asi seisneb ühe nähtuse olemasolus, mis on Meniere`i haigusele iseloomulik – vedelikupais haigestunud sisekõrvas.

Pildil on sisekõrv. Vasakul terve, paremal Meniere`i haigust põdeva inimese oma. Sinisega on tähistatud sisekõrvas olevat vedelikku – endolümfi. Siiani selgekstegemata põhjusel tekib haigestumise puhul endolümfi „ületoodang”, mida inimene tajub survetundena kõrvas. See nähtus esineb Meniere`i haiguse korral alati. Seda vedelikukogunemist ehk endolümfaatilist hüdropsi on võimalik avastada kompuutertomograafiga.

Kuidas ma naabrimeest tundma õppisin

Marjatta Suvanto

Salo, Soome

Olen keskealine naine Salo linnast Soomes. Elan üksi, kui mitte arvestada minu elukaaslast – Meniere`i haigust, mis on olnud minu kaaslaseks juba 10 aastat. Oleme koos kogenud häid ja halbu aegu, kuid üks juhtum on olnud erakordselt meeldejääv. Räägingi sellest.

Oli tavaline kolmapäevahommik. Olin teinud oma hommikused toimingud, mille hulka kuulus kümblus duši all, hommikusöök ja valmistumine tööleminekuks. Kavatsesin enne tööleminekut käia läbi lähedalolevast toidukauplusest, et endale lõunaeineks midagi kaasa võtta. Poes oli hommikusele ajale vaatamata üsna palju inimesi. Teiste hulgas nägin seal ka oma naabrimeest – hiiglasekasvu, hallineva habemega meest, kes, nagu alati, kandis oma lahutamatut võidunud nahkvesti paljal ihul. Teadsin teda, kui fanaatilist mootorratturit, kes kuulus ka kohalikku motomeeste gängi. Meie tutvus oli sinnani piirdunud vaid peanoogutuse ja harva mõne sõnaga.

Astusin piimariiulite juurde, mis oli eraldatud poeruumist klaasustega, et võtta sealt alumiselt riiulilt jogurtipakki, kui äkki ... tasakaal kadus ja kukkusin, õnneks küll mitte peadpidi riiulitesse, vaid selili kaupluse põrandale riiulite vahele. Kohutav pearinglus ja

iiveldus kaaslaseks. Veidi toibudes kuulsin naabrimehe järsutoonilist bassihäält: *„Kaduge nüüd eemale ja ärge jõllitage siin. Ega see ei ole teile mingi Hollywood. Proual on mingi m tähega haigus. Vaadake ise tema käevõrult. See ei ole mingi festivalipääse, vaid tema haiguse näitaja."* Kannan tõesti käevõru kirjaga „Meniere`i haigus", aga millal ta on seda märganud? Naabrimehe monoloog jätkus: *„Ma ütlesin teile, et hoidke eemale, et ma saaksin teda aidata. Teie ju seda niikuinii ei tee. Ja kutsugu ometi keegi kiirabi."* Tundsin tema tugevaid käsi mind tõstmas, kuid sain siiski öeldud, et ta mind ei liigutaks, vaid vaataks mulle selle asemel midagi pea alla ja et kiirabi ei ole vaja. Ainuke asi, mida ma tahaksin, on koju pääseda. Järgmiseks kuulsin teda telefoniga oma bossiga rääkima: *„Saa nüüd aru, ma ei saa praegu tööle tulla, kui minu naabrimutt on siin poe põrandal koivad siruli. Aitan teda ja tulen siis."* Ja edasine oli suunatud juba kauplusetöötajatele. *„Kas siin majas mõni tööd ka teeb? Näitemäng on lõppenud. Pange nüüd oma kohvitassid ilusasti käest ja tooge prouale* (nüüd olin juba proua) *kõik, mida ta siia ostma tuli."* Ja minule: *„Ära muretse, viin su koju ja käin ka su koera k*setamas ja kui sul on kõik korras, jätan su üksi."*

Mitte kunagi ei olnud mul olnud nii piinlik, nagu sel hetkel. Mees, kellesse ma ei olnud just kõige paremini suhtunud, aitas mind, nagu oma lähedast. Andestasin talle tema karuse kõneviisi ja välimuse ja lubasin endale, et kohe, kui ma ennast paremini tunnen viin talle paar kuuspakki õlut tänutäheks.

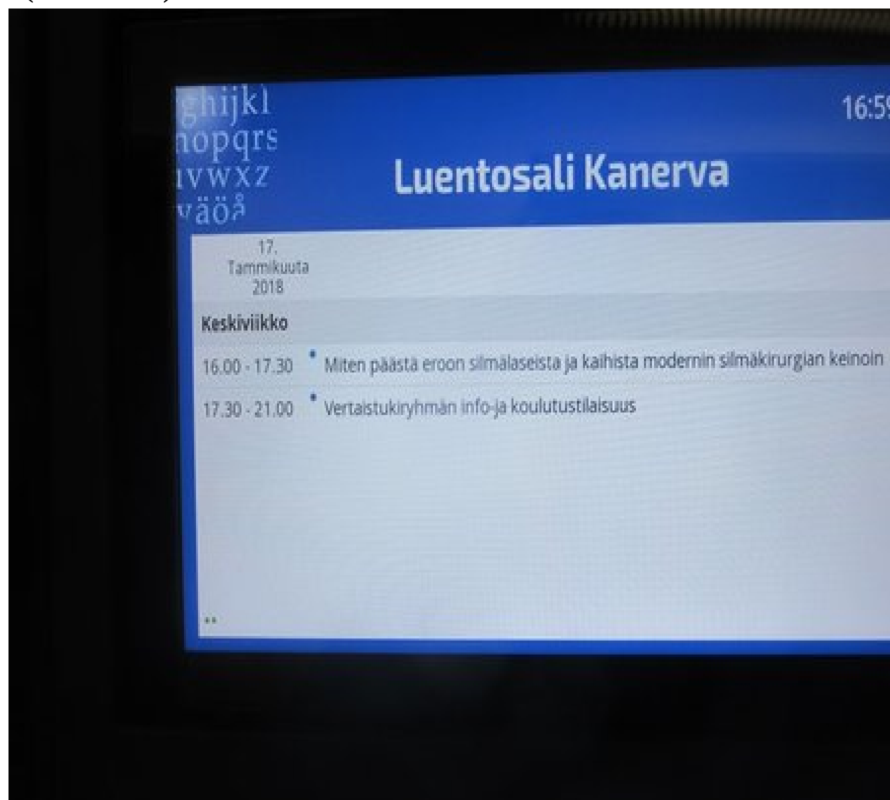
Autori loal tõlkinud Heinar Kudevita

Koolitus Tamperes

17. jaanuaril korraldas Soome Pirkanmaa Meniere Ühingu tugirühm Tamperes, Pirkannakatu 2 asuvas pearaamatukogus Metso (Metsis) koolituse, mille teemaks oli Meniere`i haiguse uusimad uuringutulemused. Loengul osalema oli palutud ka Ene Oga ja Heinar Kudevita, kui Soome Meniere-liidu liikmed. Raamatukogu futuristlik hoone äratas tähelepanu.

Loeng toimus ühes keldrikorruse arvukatest loenguruumidest, mis kandis looduslähedast nime Kanerva (Kanarbik).

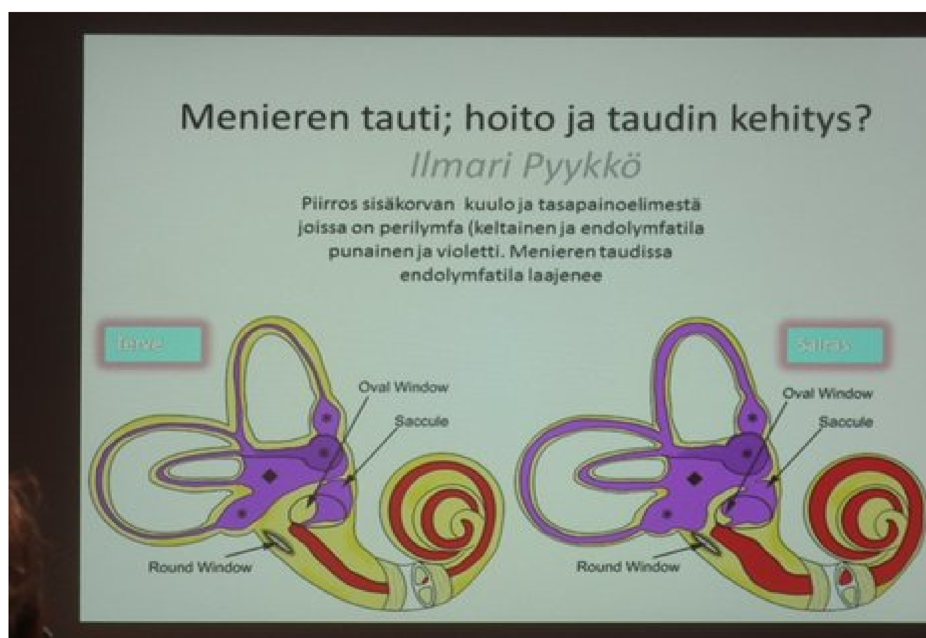
Kohale oli saabunud umbes 60 huvilist, neist mõned kaugemaltki, kui Pirkanmaa ümbrusest. Kohtasime mitmeid inimesi, keda tundsime juba eelmisest koolitusest Helsingis kahe aasta eest.

Loengu viis läbi maailma üks tuntumaid Meniere`i haiguse spetsialiste professor Ilmari Pyykkö. Temale omases, huumoriga vürtsitatud kõnemaneeris, tegi ta kahetunnilise loengu jooksul kohalviibijatele selgeks ka kõige keerulisemad küsimused tavainimesele arusaadavas keeles.

Peale loengut oli varutud aeg ka küsimusteks-vastusteks. Kui enamik osalejaid olid lahkunud, vestlesime ka meie omakorda professoriga. Ta oli meeldivalt üllatatud, et olime saabunud nii kaugelt teda kuulama. Vestlesime umbes pool tundi, mille jooksul rääkisin meie ühingu tegevusest ja Eesti uudistest. Järgmisel hommikul kohtusime veelgi põgusalt, mille jooksul sain tõlkimiseks uusi materjale, mis puudutavad peamiselt tugirühma tööd. Selline töövorm on Soomes kõrgelt hinnatud.

Heinar Kudevita

